

ЗАКОН

о поштанским услугама

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин обављања поштанских услуга, надлежности у области поштанских услуга, права, обавезе и одговорности давалаца и корисника поштанских услуга, надзор над применом овог закона, као и друга питања од значаја за функционисање и развој поштанских услуга у Републици Србији.

Члан 2.

Обављање поштанских услуга заснива се на начелима:

- 1) обезбеђивања услова за равномеран развој поштанских услуга на територији Републике Србије;
- 2) обезбеђивања доступности универзалне поштанске услуге, прописаног квалитета и по приступачним ценама, свим грађанима у Републици Србији, уз задовољење потреба специфичних друштвених група, укључујући особе са инвалидитетом;
- 3) обезбеђивања равноправности, забране дискриминације и високог нивоа заштите интереса корисника поштанских услуга;
- 4) обезбеђивања услова за равноправно пословање поштанских оператора;
- 5) подстицања конкуренције, економичности и делотворности у обављању поштанске делатности;
- 6) обезбеђивања развоја поштанске делатности;
- 7) усклађивања обављања делатности у области поштанских услуга са српским и међународним стандардима;
- 8) неповредивости тајности писама и других средстава општења;
- 9) омогућавања равноправног приступа поштанској мрежи и поштанским услугама;
- 10) обезбеђивања одрживости универзалне поштанске услуге;
- 11) одрживог развоја.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) адреса је скуп ознака на поштанској пошиљци које једнозначно означавају место уручења поштанске пошиљке;
- 2) акта Светског поштанског савеза су прописи које је донео Светски поштански савез и међународни уговори који се примењују на поштанске услуге у међународном поштанском саобраћају, потврђени од стране надлежних органа Републике Србије;
- 3) аутомат је средство поштанске мреже које служи за аутоматизовани пријем и уручење поштанских пошиљака;
- 4) давалац универзалне поштанске услуге је поштански оператор који пружа универзалну поштанску услугу или делове те услуге, осим резервисаних поштанских услуга;
- 5) директна пошта у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају је поштанска пошиљка која се састоји од рекламних, маркетиншких и огласних материјала истоветне садржине, изузев личног/пословног имена примаоца и адресе, која се шаље великом броју прималаца, која не може да садржи рачун, фактуру, финансијски извештај и друге неидентичне поруке а када се шаље у истој пошиљци, односно истом омоту са другом врстом пошиљке, не сматра се директном поштом у смислу овог закона;
- б) допунске поштанске услуге су услуге које се реализују на основу посебних захтева у погледу начина поступања са пошиљкама, пружања додатних информација о пошиљкама и др;
- 7) дописница је отворена пошиљка, без омота (коверте), са највећом масом до 20 грама. Израђена је од тврдог картона или папира у облику правоугаоника и не сме имати избочене или испупчене делове;
- 8) збирни сандучић је средство поштанске мреже које се користи за пријем и уручење поштанских пошиљака корисника који су удаљени од насељених места, корисника у тржним центрима и сл;
- 9) идентификациони знак је графички симбол, односно лого који на јединствен начин идентификује одређеног поштанског оператора;
- 10) јавни поштански оператор је привредни субјект са обавезом обављања универзалне поштанске услуге и правом на остваривање накнаде за неправедно финансијско оптерећење;
- 11) консолидатор је лице које није поштански оператор, односно давалац поштанских услуга и које, на основу уговора о прикупљању поштанских пошиљака, поштанске пошиљке прикупљене од пошиљача предаје поштанском оператору на даљу отпрему, ради уручења примаоцу;
- 12) кореспонденција је преписка у писаној форми на било којој врсти физичког медијума која се уручује на адреси, коју је пошиљалац означио на самој пошиљци или на њеном омоту;
- 13) корисник поштанских услуга (у даљем тексту: корисник) је физичко или правно лице које користи поштанске услуге као пошиљалац или прималац поштанске пошиљке;
- 14) кућни сандучић је сандучић који се користи за уручење поштанских пошиљака, осим ако посебним законом није другачије дефинисано;
- 15) међународна поштанска пошиљка је поштанска пошиљка упућена у другу или примљена из друге државе;
- 16) номенклатура је списак поштанских услуга у оквиру универзалне поштанске услуге;
- 17) општи услови за обављање поштанских услуга представљају акт поштанског оператора донет на основу закона и подзаконских аката под којима је поштански оператор дужан да обавља поштанске услуге;

- 18) пакет је регистрована поштанска пошиљка масе до 31,5 килограма, са или без означене вредности, пакована на прописан начин, која садржи робу и друге предмете и која на омоту или документу који је прати има назначену масу;
- 19) персонализована поштанска марка је марка коју јавни поштански оператор на захтев правних и физичких лица штампа на посебном папиру, са номиналном вредношћу за писмо масе до 20 грама, са мотивом по личном избору корисника – наручиоца марке, садржи назив земље и користи се за плаћање поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 20) писмоносна пошиљка је поштанска пошиљка која обухвата кореспонденцију, штампане ствари, робу и друге предмете;
- 21) подуговарач је правни субјекат са којим поштански оператор може уговорити да у његово име и за његов рачун обавља поједине фазе поштанске услуге;
- 22) потврда о пријему пошиљке, је потврда коју поштански оператор издаје пошиљаоцу након пријема регистрованих поштанских пошиљака, садржи податке о пошиљци и служи као доказ да је пошиљка предата поштанском оператору на даљу отпрему;
- 23) пошиљалац је физичко или правно лице одговорно за слање пошиљке;
- 24) пошиљка најбрже категорије је пошиљка прве стопе масе коју јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге отпрема најбржим путем до одредишта и има предност у односу на друге пошиљке, а у случају да давалац универзалне поштанске услуге има само један начин поступања са свим поштанским пошиљкама, он се сматра најбржим;
- 25) поштанска мрежа је систем приступних тачака и свих врста средстава међусобно повезаних у јединствену техничко-технолошку целину, која се користи за обављање универзалне поштанске услуге на целокупној територији Републике Србије;
- 26) поштанска пошиљка је пошиљка коју адресује пошиљалац, одговоран за тачност адресних података, на начин да се неспорно може утврдити прималац, а садржина те пошиљке може бити: кореспонденција, документ, књига, каталог, новина, часопис и/или роба;
- 27) поштанска упутница је регистрована поштанска пошиљка која се преноси поштанском мрежом или електронским путем, а служи као основ за исплату новчаног износа примаоцу;
- 28) поштанска услуга је услуга која, по правилу, обухвата фазе пријема, усмеравања, преноса и уручења поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају;
- 29) поштанске марке су вредноснице којима се унапред врши плаћање поштанских услуга;
- 30) поштански адресни код је низ карактера који једнозначно одређује део улице коме припада адреса пошиљаоца или примаоца и који је јединствен за територију Републике Србије;
- 31) поштански оператор је привредни субјект који обавља једну или више поштанских услуга, на основу дозволе;
- 32) поштански сандучић је средство поштанске мреже које се користи за пријем нерегистрованих писмоносних пошиљака;
- 33) поштарина је цена коју корисник плаћа за извршење поштанске услуге;
- 34) пренос поштанских пошиљака обухвата физички или електронски пренос поштанских пошиљака, од места пријема до места уручења;

- 35) пријем поштанских пошиљака је поступак преузимања поштанских пошиљака ради уручења примаоцу, које се могу преузети у приступним тачкама оператора или на адреси пошиљаоца преко поштанског оператора, на начин прописан одредбама овог закона и општих услова поштанских оператора;
- 36) приступне тачке поштанске мреже су пријемна места (просторије поштанског оператора, поштански сандучићи, збирни сандучићи, аутомати и др.), где пошиљалац може предати поштанску пошиљку на даљу отпрему;
- 37) секограм је отворена писмоносна пошиљка која садржи штампане ствари и кореспонденцију прилагођену слепим и слабовидим лицима;
- 38) терминални трошкови представљају надокнаду даваоцима универзалне поштанске услуге за даљу дистрибуцију међународних поштанских пошиљака у долазу;
- 39) уручење поштанских пошиљака обухвата доставу поштанских пошиљака примаоцу на адреси, путем кућних, збирних сандучића или других аутомата, испоруку у пословним просторијама поштанског оператора или на друго сигурно место по избору корисника;
- 40) усмеравање поштанских пошиљака је технолошки усклађен и оптимизован поступак разврставања поштанских пошиљака према одредиштима уручења;
- 41) хибридна пошиљка је поштанска пошиљка коју формира и дистрибуира поштански оператор на основу података које је доставио пошиљалац електронским путем;
- 42) ценовник поштанских услуга је списак цена поштанских услуга;
- 43) штампане ствари су пошиљке које садрже књиге, публикације, новине, часописе, каталоге, брошуре и друге штампане садржине и одштампане су на папиру, картону или другом сличном материјалу.

Сви појмови који се у овом закону користе у мушком роду, обухватају исте појмове и у женском роду.

II. НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 4.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове поштанског саобраћаја (у даљем тексту: Министарство):

- 1) утврђује основна опредељења и принципе обављања поштанских услуга, руководећи се општим интересом у овој области, професионалним принципима поштанске струке, начелима Светског поштанског савеза, других међународних организација, као и преузетим међународним обавезама;
- 2) доноси стратешке акте и акционе планове за њихово спровођење, којима се утврђују начела, циљеви и приоритети развоја поштанских услуга у Републици Србији;
- 3) одређује услове и начин коришћења поштанске мреже јавног поштанског оператора, односно даваоца универзалне поштанске услуге у случају настанка ванредних ситуација;
- 4) одлучује о другим питањима када је то предвиђено законом.

Члан 5.

Министарство, у складу са овим законом:

- 1) доноси прописе на основу овлашћења утврђених законом;

- 2) врши надзор над применом овог закона и других прописа којима се уређује обављање поштанских услуга;
- 3) решава по жалбама на решење инспектора за поштанске услуге;
- 4) представља Републику Србију у међународним организацијама и институцијама у области поштанског саобраћаја, стара се о спровођењу споразума у области поштанских услуга и обавештава Светски поштански савез о јавном поштанском оператору и ентитетима надлежним за испуњавање обавеза из Светске поштанске конвенције;
- 5) обавља и друге послове када је то предвиђено законом.

Члан 6.

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) је независно регулаторно тело са обавезом регулисања тржишта поштанских услуга у Републици Србији.

Правни положај и рад Регулатора прописани су законом којим се уређује област електронских комуникација.

Регулатор у складу са овим законом:

- 1) доноси подзаконске акте;
- 2) издаје и одузима дозволе за обављање поштанских услуга;
- 3) учествује у раду међународних организација и институција у својству националног регулаторног тела у области поштанских услуга;
- 4) врши стручни надзор над радом поштанских оператора;
- 5) води регистар издатих и одузетих дозвола поштанским операторима и обезбеђује јавни приступ истом;
- 6) спроводи вансудско решавање спорова између поштанских оператора и корисника;
- 7) сачињава упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из ценовника поштанских услуга;
- 8) сачињава географски преглед распрострањености поштанске мреже и територијалне доступности услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из географског прегледа;
- 9) подстиче конкуренцију и иновације на тржишту поштанских услуга;
- 10) прикупља, обрађује и објављује податке о тржишту поштанских услуга уз основне податке о пословању поштанских оператора у вези са обимом и приходом од остварених поштанских услуга по поштанском оператору;
- 11) прикупља и обрађује податке од поштанских оператора потребне за унапређење прекограничне доставе пакета;
- 12) прикупља и објављује податке у вези активности поштанских оператора усмерених на одрживи развој и подстиче сарадњу између поштанских оператора и заинтересованих институција по том питању;
- 13) врши и друге послове у складу са овим законом.

Послове из става 3. тач. 1), 2), 4) и 5) овог члана Регулатор обавља као поверене послове.

Надзор над обављањем поверених послова врши Министарство.

Акте из става 3. тачка 1) овог члана, Регулатор објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III. ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Обављање поштанских услуга

Члан 7.

Поштанске услуге се обављају на основу уговора по приступу или на основу закљученог уговора који мора бити у складу са законом, прописима донетим на основу закона, општим условима за обављање поштанских услуга и другим актима поштанских оператора заснованих на закону, као и на основу међународних конвенција, споразума и других међународних аката потврђених од стране Републике Србије.

Члан 8.

Регулатор ближе утврђује услове и начин обављања поштанских услуга, поступање са поштанским пошиљкама од пријема до уручења, као и друга питања од значаја за обављање поштанских услуга.

Члан 9.

Поштански оператори су дужни да у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона, донесу опште услове за обављање поштанских услуга.

Општи услови за обављање поштанских услуга (у даљем тексту: општи услови) морају садржати:

- 1) назив, седиште поштанског оператора, интернет страницу, контакт телефон и e-mail поштанског оператора;
- 2) врсте поштанских услуга које ће обављати;
- 3) територију на којој ће обављати поштанске услуге;
- 4) начин и услове обављања поштанских услуга;
- 5) рокове за уручење поштанских пошиљака;
- 6) допунске услуге;
- 7) поступање са неиспоручивим пошиљкама и отварање ових пошиљака;
- 8) начин плаћања поштанских услуга;
- 9) рокове чувања документације о поштанским пошиљкама, поступак рекламације и потраживања, као и поступак обештећења корисника у рекламационом поступку и
- 10) услове и начин паковања поштанских пошиљака.

Општи услови поштанских оператора морају бити у складу са законом.

Општи услови поштанских оператора и документација која се налази на поштанској пошиљци или прати пошиљку у унутрашњем поштанском саобраћају, морају бити

написани у складу са законом којим је уређена службена употреба језика и писма у Републици Србији.

Регулатор даје сагласност на опште услове поштанских оператора.

Регулатор може захтевати измену општих услова поштанских оператора, ако је то потребно ради заштите корисника или обезбеђивања заштите конкуренције.

Јавни поштански оператор по добијању сагласности Регулатора објављује опште услове у „Службеном гласнику Републике Србије”, као и на интернет страници.

Поштански оператори су дужни да опште услове истакну на видном месту у пословним просторијама, интернет страници и на други начин учине јавно доступним корисницима, најмање осам дана пре почетка њихове примене.

Општи услови свих поштанских оператора објављују се на интернет страници Регулатора.

Поштански оператори су дужни да обављају поштанске услуге у складу са својим општим условима.

Члан 10.

Поштански оператор може, приликом обављања поштанских услуга користити поштанску мрежу, техничко-технолошка решења или базе података других поштанских оператора, на основу уговора.

Формирање и одржавање базе података поштанских адресних кодова обавља јавни поштански оператор и обезбеђује јавни приступ истом.

Члан 11.

Поштански оператор може уговорити са подуговарачем да у његово име и за његов рачун обавља поједине фазе поштанске услуге.

Одговорност за обављање поверених послова из става 1. овог члана је на поштанском оператору.

Члан 12.

Поштански оператор је дужан да на видљив начин истакне радно време са корисницима на улазу у пословне просторије где се пружају поштанске услуге.

Члан 13.

Корисници имају право и обавезу да одаберу ону врсту услуге која одговара природи, садржини, значају, односно стварној вредности поштанске пошиљке.

Члан 14.

Корисници могу поштанске услуге да остваре преко пуномоћника у складу са законом и општим условима оператора.

Пуномоћје се може издати за пријем и уручење свих пошиљака или за појединачну поштанску пошилику.

Пуномоћје издато од стране надлежних органа важи за период који је наведен у пуномоћју, а пуномоћје издато од стране поштанског оператора важи само за услуге тог оператора, и то за период наведен у пуномоћју.

Пуномоћје издато на одређен временски период престаје да важи истеком времена за које је издато или из других разлога престанка важења пуномоћја, у складу са општим одредбама о пуномоћју.

Члан 15.

Поштански оператори и Регулатор су дужни да на захтев Министарства и/или Регулатора предузму активности, доставе или ажурирају податке у вези са обављањем поштанских услуга који су неопходни за спровођење радњи и мера у складу са овим законом, као и податке за јасно дефинисане статистичке сврхе.

Поштански оператори су дужни да Регулатору достављају податке који су неопходни за унапређење прекограничне доставе пакета, а који су дефинисани актом из члана 8. овог закона.

Члан 16.

Поштански оператори су дужни да при обављању поштанских услуга обезбеде неповредивост тајности писама и других средстава општења.

Неповредивост тајности писама и других средстава општења је нарушена ако поштански оператор:

- 1) поштанску пошилику уручи неовлашћеном лицу, на неовлашћен начин сазна садржину поштанских пошиљака или је задржи или прикрије;
- 2) неовлашћеном лицу саопшти податке о садржини, пошиљаоцу, примаоцу или друге податке о пошиљкама.

Начело неповредивости тајности садржине поштанских пошиљака, писама и других средстава општења може се нарушити само на основу одлуке суда, када је то неопходно за вођење кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, отварањем или привременим одузимањем писама.

Врсте поштанских услуга

Члан 17.

Поштанске услуге су:

- 1) универзална поштанска услуга и
- 2) поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге.

Универзална поштанска услуга

Члан 18.

Универзална поштанска услуга је услуга од општег економског интереса која се обавља у континуитету на целокупној територији Републике Србије, у оквиру прописаног квалитета, по приступачним ценама и под једнаким условима за све кориснике, без дискриминације.

За обављање услуга из става 1. овог члана, овлашћује се Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд, као јавни поштански оператор.

Универзална поштанска услуга обухвата:

- 1) пријем, усмеравање, пренос и уручење писмоносних пошиљака масе до два килограма;
- 2) пријем, усмеравање, пренос и уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, без обзира на лимите;
- 3) пријем, усмеравање, пренос и уручење пакета масе до десет килограма;
- 4) усмеравање, пренос и уручење пакета масе до 20 килограма у међународном долазном поштанском саобраћају;
- 5) пријем, усмеравање, пренос и уручење секограма масе до седам килограма без наплате поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају;
- б) пријем, пренос и исплату поштанских путница.

Најмање и највеће димензије пошиљака у међународном поштанском саобраћају морају бити у складу са актима Светског поштанског савеза.

Члан 19.

Јавни поштански оператор је дужан да обезбеди прописану густину приступних тачака у циљу обезбеђења услова за унапређење и одрживост пружања универзалне поштанске услуге, у складу са потребама корисника.

Јавни поштански оператор је дужан да корисницима са инвалидитетом омогући доступност поштанских услуга у смислу прилагођеног приступа, односно улаза у објекте поштанске мреже, као и да прилагоди поштанске терминале особама са инвалидитетом.

Ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге, које се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом као и номенклатуру, прописује министар надлежан за послове поштанског саобраћаја (у даљем тексту: Министар) на предлог Регулатора.

Мерила и критеријуме које мора испуњавати поштанска мрежа јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, водећи рачуна о густини насељености, покривености подручја и стварним потребама корисника услуга, као и ближе параметре квалитета за обављање универзалне поштанске услуге прописује Регулатор.

Давалац универзалне поштанске услуге треба да испуни мерила и критеријуме из ст. 3. и 4. овог члана, сопственом поштанском мрежом, или сопственом поштанском мрежом и на основу уговора о приступу мрежи јавног поштанског оператора.

У обављању универзалне поштанске услуге, јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге је дужан да у случају штрајка обезбеди минимум процеса рада у циљу обезбеђивања општег интереса грађана у коришћењу универзалне поштанске услуге, а запослени могу почети штрајк ако се обезбеди минимум процеса рада, у складу са законом којим се уређују услови и начин организовања штрајка.

Организовање штрајка, односно учешће у штрајку или другом прекиду рада који није организован у складу са законом из става 6. овог члана представља повреду радне обавезе и организатори штрајка и учесници у штрајку у том случају не уживају заштиту у складу са тим законом.

Јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге утврђује начин обављања универзалне поштанске услуге у случају ванредне ситуације и ратног стања, уз сагласност министарства надлежног за послове који се односе на област поштанског саобраћаја.

Члан 20.

Право на коришћење назива или речи „пошта” на било ком језику или писму у називу или пословању има искључиво јавни поштански оператор.

Право на коришћење назива или речи „пошта” на било ком језику или писму има и правно лице, у коме јавни поштански оператор има акције, односно уделе.

Члан 21.

Пријем и уручење поштанских пошиљака у оквиру универзалне поштанске услуге обавља се по правилу, пет дана у недељи, осим у дане државних и верских празника, више силе и одлуке надлежног органа у вези угрожености здравља и сигурности запослених код поштанског оператора.

У случају других посебних околности, укључујући и географске услове, јавни поштански оператор дужан је да доступност универзалне поштанске услуге обезбеди на начин да се пријем поштанских пошиљака и уручење поштанских пошиљака на адреси примаоца обављају најмање у једном, унапред одређеном, дану у току недеље.

Регулатор ближе уређује услове и начин пријема и уручења поштанских пошиљака у оквиру универзалне поштанске услуге у другим околностима из става 2. овога члана актом из члана 19. став 4. овог закона.

Обављање појединих услуга које припадају универзалној поштанској услузи може се правним актом надлежног државног органа прекинути или обуставити у циљу заштите општег интереса, јавног морала, јавне безбедности, кривичне истраге, јавне политике и у другим случајевима предвиђеним законом.

Члан 22.

Јавни поштански оператор и даваоци универзалне поштанске услуге дужни су да најмање једном годишње Регулатору доставе извештаје о свом пословању, у циљу анализе и унапређења обављања универзалне поштанске услуге.

Јавни поштански оператор годишње обавља испитивање о достигнутом нивоу реализације универзалне поштанске услуге, мерењем квалитета обављања универзалне поштанске услуге на основу утврђених критеријума.

Уколико Регулаторна неспоран начин утврди да поштански оператори из става 1. овог члана, не обављају универзалну поштанску услугу у складу са параметрима утврђеним актом из члана 19. став 4. овог закона, без одлагања ће о томе обавестити Министарство.

Члан 23.

Регулатор на својој интернет страници објављује информације о условима који се односе на обављање поштанских услуга, врсте услуга, њихове карактеристике, поштарине и прописане параметре квалитета.

Резервисане поштанске услуге

Члан 24.

Резервисане поштанске услуге су део универзалне поштанске услуге поверене јавном поштанском оператору, односно Јавном предузећу „Пошта Србије“, Београд и обухватају:

- 1) пријем, усмеравање, пренос и уручење писмоносних поштанских поштиљака масе до 20 грама;
- 2) пријем, усмеравање, пренос и уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, као препоручених поштанских поштиљака, без обзира на лимите;
- 3) пријем електронске поруке/документа и пренос истог у јединствено електронско сандуче, дефинисано законом којим је уређена област електронске управе.

За вршење услуге из става 1. тачка 3. овог члана, јавни поштански оператор мора бити регистрован за вршење услуге од поверења-квалификоване електронске доставе.

Поштанске услуге не сматрају се резервисаним поштанским услугама, ако им је поштарина без допунских услуга виша од износа који је два и по пута већи од поштарине за пренос писмоносне поштиљке најбрже категорије према важећем ценовнику јавног поштанског оператора.

Јавни поштански оператор је овлашћен да резервисане поштанске услуге из става 1. овог члана обавља како у унутрашњем, тако и у међународном поштанском саобраћају.

Члан 25.

Јавни поштански оператор односно Јавно предузеће „Пошта Србије“, Београд, поред поштанских услуга, може обављати и друге делатности, и то:

- 1) заступање у осигурању;
- 2) мењачке послове;
- 3) платне и друге услуге за чије је обављање овлашћен законом којим се уређују платне услуге;
- 4) послове у вези са међународним упутницама у динарима, ефективном страном новцу и девизама;
- 5) друге делатности у складу са оснивачким актом и статутом.

Послове из става 1. тач. 2) - 4) овог члана јавни поштански оператор обавља у складу са одредбама посебних закона којима се уређује обављање наведених послова.

Поштанска мрежа јавног поштанског оператора може се користити и за обављање услуга и послова, као поверених, у циљу унапређења друштвено економског развоја, равномерног државног развоја и друштвене кохезије и социјалне инклузије становништва на целокупној територији Републике Србије:

- 1) услуге од општег економског интереса према захтевима државних органа;
- 2) приступ и подршка услугама електронске управе Републике Србије;
- 3) услуге за угрожене кориснике који због свог економског или друштвеног положаја, услова живота, посебних потреба или других тешких личних прилика прибављају робу или користе услуге под нарочито отежаним условима или су у томе онемогућени.

Финансирање услуга из става 3. овог члана обезбеђује се из Буџета Републике Србије у облику накнаде за обављање ових услуга, а у складу са правилима о контроли државне помоћи.

Поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге

Члан 26.

Поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге обухватају:

- 1) пријем, усмеравање, пренос и уручење пакета масе преко десет килограма у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 2) пријем, усмеравање и пренос пакета масе преко десет килограма у међународном поштанском саобраћају, у полазу;
- 3) усмеравање, пренос и уручење пакета масе преко 20 килограма у међународном поштанском саобраћају, у долазу;
- 4) курирске услуге које подразумевају пријем регистроване поштанске пошиљке на адреси пошиљаоца и директан пренос и уручење истог дана на адреси примаоца;
- 5) експрес услуге које подразумевају пријем, усмеравање, пренос и уручење регистрованих поштанских пошиљака у најкраћим роковима, с тим што се у унутрашњем поштанском саобраћају морају гарантовати рокови који не могу бити дужи од наредног

радног дана од дана пријема пошиљке, а на захтев пошиљаоца, уручење пошиљке изузетно се може извршити одређеног дана.

Поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге могу обављати сви поштански оператори у складу са овим законом и актима донетим на основу овог закона.

Допунске поштанске услуге

Члан 27.

Допунске поштанске услуге су услуге које се реализују на основу посебних захтева пошиљаоца или примаоца у погледу начина поступања са пошиљкама и пружања додатних информација у вези са поштанском услугом.

Захтев за све допунске поштанске услуге се може поднети у било којој фази обављања поштанских услуга, у складу са могућностима, до уручења.

Поштарина за обављање поштанских услуга

Члан 28.

Поштарина за обављање поштанских услуга плаћа се према ценовнику поштанских услуга, по правилу унапред, ако уговором поштанског оператора и корисника није другачије одређено.

Ценовник поштанских услуга из става 1. овог члана, и услове за остваривање попушта поштански оператор је дужан да истакне на видном месту у просторијама у којима пружа поштанске услуге и на својој интернет страници.

Поштански оператор је дужан да на захтев корисника да на увид важећи ценовник поштанских услуга.

Члан 29.

Поштарина за поштанске услуге биће одређена тако да не представља неправичну цену у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

У случајевима када Регулатор дође до сазнања да поштарина није одређена у складу са ставом 1. овог члана, без одлагања ће обавестити:

1) орган надлежан за заштиту конкуренције и тражити његово мишљење или предложити покретање поступка у случајевима могућег спречавања или нарушавања конкуренције, када је реч о поштанском оператору који има доминантан положај на тржишту;

2) надлежне органе за заштиту потрошача, у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, осим у случајевима из тачке 1) овог става.

У случајевима из става 2. овог члана, Регулатор надлежним органима пружа сву потребну стручну и техничку помоћ.

Поштарина за универзалну поштанску услугу

Члан 30.

Поштарина за универзалну поштанску услугу мора бити:

- 1) иста за све кориснике на целокупној територији Републике Србије на којој се обавља универзална поштанска услуга;
- 2) приступачна, заснована на реалним трошковима и подстицајна за ефикасно обављање универзалне поштанске услуге;
- 3) бесплатна за секограме које користе слепа и слабовида лица;
- 4) транспарентна;
- 5) одређена на начин да појединим корисницима не даје предност у односу на друге кориснике под истим или сличним условима.

На поштарину из става 1. овог члана, осим резервисаних поштанских услуга, сагласност даје Регулатор.

Ценовник за универзалну поштанску услугу осим резервисаних поштанских услуга и услови на основу којих се дају попусти, достављају се Регулатору на сагласност, који је у обавези да одлучи у року од 30 дана од дана подношења захтева.

На акт јавног поштанског оператора којим се утврђује поштарина за резервисане поштанске услуге сагласност даје Влада.

Члан 31.

Јавни поштански оператор и давалац универзалне поштанске услуге могу одобрити попусте корисницима који шаљу већи број пошиљака, под условом да је такав попуст одређен уз уважавање стварних трошкова и да је предвиђен ценовником поштанских услуга, као и да се примењује на све кориснике који шаљу пошиљке под једнаким или сличним условима, уважавајући начела транспарентности и забране дискриминације.

Попусти из става 1. овог члана, не урачунавају се у нето трошак јавног поштанског оператора.

Поштарина за поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге

Члан 32.

Поштарине за поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге одређује поштански оператор.

Поштански оператор је дужан да ценовник поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге и услове на основу којих даје попусте, достави, Регулатору на сагласност, најкасније 30 дана пре почетка планиране примене.

Поштански оператор је дужан да примењује поштарину у складу са ценовником поштанских услуга.

Одрживост универзалне поштанске услуге

Члан 33.

Јавни поштански оператор, који обавља универзалну поштанску услугу, остварује одрживост обављања универзалне поштанске услуге из средстава обезбеђених из прихода остварених пружањем универзалне поштанске услуге.

Трошкови настали при обављању универзалне поштанске услуге од стране јавног поштанског оператора, подмирују се првенствено од прихода насталих обављањем резервисаних и нерезервисаних поштанских услуга, из домена универзалне поштанске услуге.

Одвојено рачуноводство

Члан 34.

Поштански оператор који поред поштанских услуга обавља једну или више других делатности дужан је да води одвојено рачуноводство за обављање поштанских услуга.

Јавни поштански оператор и давалац универзалне поштанске услуге су дужни да рачуноводствено одвоје приходе и трошкове остварене од универзалне поштанске услуге, од прихода и трошкова остварених од поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге, према врстама услуга.

Јавни поштански оператор је дужан да својим интерним обрачуном обезбеди алокацију прихода и трошкова свих услуга, како би се омогућио преглед прихода и трошкова по врстама поштанских услуга, по фазама обављања поштанских услуга и по јединици поштанске услуге. Рачуноводствено раздвајање служи као извор података за давање сагласности на поштарине универзалне поштанске услуге, као и за обрачун нето трошка универзалне поштанске услуге.

Јавни поштански оператор дужан је да приходе од резервисаних поштанских услуга рачуноводствено одвоји од прихода остварених од нерезервисаних поштанских услуга из домена универзалне поштанске услуге.

Трошкови који се могу директно приписати појединачној услузи се приписују тој услузи.

Заједнички трошкови, односно трошкови који не могу директно да се припишу појединачним услугама, распоређују се, када је то могуће, на основу директне анализе настанка тих трошкова.

Ако директна анализа није могућа, категорије заједничких трошкова деле се на основу индиректног повезивања са другим категоријама трошкова које је могуће утврдити, при чему се индиректна повезаност темељи на сличним трошковним структурама.

Када ни директне ни индиректне мере утврђивања трошкова не могу да се спроведу, одређена категорија трошкова ће бити утврђена на основу општег показатеља одређеног и израчунатог посебно за сваку појединачну услугу.

Заједнички трошкови који су неопходни за обављање универзалне поштанске услуге и поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге биће одговарајуће расподељени када универзална поштанска услуга и поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге користе исте изворе трошкова.

Јавни поштански оператор не може да користи приходе од резервисаних поштанских услуга за субвенционисање поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге или других пословних активности, осим за трошкове настале обављањем универзалне поштанске услуге.

Регулатор ближе уређује начин вођења одвојеног рачуноводства, алокацију трошкова и провере веродостојности интерног обрачуна јавног поштанског оператора.

Јавни поштански оператор сачињава годишњи извештај о начину вођења одвојеног рачуноводства у складу са овим законом и актом из става 11. овог члана и доставља Регулатору на сагласност, до 31. јула текуће године за претходну годину.

Регулатор по службеној дужности врши проверу извештаја из става 12. овог члана самостално или ангажује независно ревизорско тело.

Регулатор је дужан да једном годишње, до 31. децембра текуће године, објављује извештаје о усклађености вођења рачуноводственог раздвајања од стране јавног поштанског оператора за претходну годину, у складу са овим законом и актом из става 11. овог члана.

Нето трошак

Члан 35.

Нето трошак је сваки трошак који је неопходан за обављање универзалне поштанске услуге и који је повезан са том услугом, а израчунава се као разлика између нето трошка јавног поштанског оператора који послује са обавезом обављања универзалне поштанске услуге и нето трошка који би имао да нема обавезу обављања универзалне поштанске услуге.

Обрачун нето трошка сачињава се у складу са законом којим се уређује рачуноводствено пословање тако да се избегне вишеструки обрачун свих директних и индиректних користи и трошкова у обављању универзалне поштанске услуге.

Уколико услуга из члана 25. став 3. овог закона укључује и обављање универзалне поштанске услуге, трошак који је неопходан за обављање те универзалне поштанске услуге и који је повезан са том услугом, чини део нето трошка.

Обрачун нето трошка јавног поштанског оператора укључује трошкове универзалне поштанске услуге који се могу извршавати само са губитком, као и све директне и

индиректне користи које јавни поштански оператор има на основу обављања универзалне поштанске услуге.

Директне и индиректне користи јавног поштанског оператора услуге обухватају:

- 1) приходе од универзалне поштанске услуге;
- 2) приходе од услуга које не чине универзалну поштанску услугу, а јавни поштански оператор их не би остварио када не би обављао универзалну поштанску услугу.

Накнада за неправедно финансијско оптерећење

Члан 36.

Јавни поштански оператор има право на накнаду нето трошка насталог у обављању универзалне поштанске услуге, ако докаже да су трошкови већи од остварених прихода у претходној години и представљају неправедан терет за пословање поштанског оператора.

Јавни поштански оператор сачињава обрачун нето трошка насталог обављањем универзалне поштанске услуге и доставља Регулатору на сагласност, до 31. јула текуће године за претходну годину.

Јавни поштански оператор може у поступку сачињавања обрачуна нето трошка ангажовати независно ревизорско тело.

На основу достављеног обрачуна из става 2. овог члана, Регулатор врши проверу аутентичности и ваљаности података који се користе за прорачуне и утврђује износ нето трошка који представља неправедно оптерећење јавног поштанског оператора.

Регулатор може у поступку провере затражити од јавног поштанског оператора достављање и других података у вези са обављањем универзалне поштанске услуге.

Регулатор може у поступку провере ангажовати независно ревизорско тело.

Регулатор доноси одлуку о износу нето трошка који представља неправедно оптерећење у року од 90 дана од дана достављања обрачуна од стране јавног поштанског оператора.

Трошкови из става 1. овог члана се надокнађују на захтев јавног поштанског оператора у складу са одлуком Регулатора из става 4. овог члана, из Буџета Републике Србије, уз сагласност министарства надлежног за послове финансија, а у складу са правилима о контроли државне помоћи.

Регулатор ближе утврђује начин обрачуна нето трошка јавног поштанског оператора из члана 35. овог закона и начин остваривања права на накнаду услед неправедног финансијског оптерећења.

IV. ПОШТАНСКЕ ПОШИЉКЕ

Члан 37.

Поштанска пошиљка мора бити упакована тако да обезбеди неповредивост садржине и тајност података, на начин прописан законом.

Адреса пошиљаоца је обавезна на свим поштанским пошиљкама, осим на нерегистрованим пошиљкама или уколико је на омоту означено „за конкурс”, „лицитацију” и сл.

У случајевима када запослени код поштанског оператора на пријему пошиљке основано процени да амбалажа у коју је упакована пошиљка не одговара природи и садржини пошиљке, односно да не може да обезбеди неповредивост садржине и тајност података, на начин прописан законом дужан је да одбије пријем такве пошиљке.

Члан 38.

Поштанска пошиљка је власништво пошиљаоца док се не уручи примаоцу, односно пуномоћнику или овлашћеном лицу.

Пошиљалац има право располагања пошиљком до уручења.

Прималац може да одбије пријем поштанске пошиљке приспеле на његову адресу.

За одређене поштанске пошиљке морају бити испуњени и услови који су утврђени другим законима, а нарочито:

- 1) за поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, чију садржину чине предмети за чије је слање потребно одобрење надлежних органа, пошиљалац је дужан да такво одобрење приложи;
- 2) за поштанске пошиљке у међународном поштанском саобраћају, чија садржина подлеже царинском прегледу, односно девизној контроли, поступа се у складу са прописима који уређују дату област.

Члан 39.

Поштанске пошиљке, у смислу овог закона, су нерегистроване и регистроване поштанске пошиљке.

Нерегистрована поштанска пошиљка је поштанска пошиљка за коју поштански оператор приликом пријема не издаје потврду о пријему пошиљке и о којој не води евиденцију ни у једној од фаза обављања поштанске услуге.

Регистроване поштанске пошиљке су поштанске пошиљке за које поштански оператор издаје пошиљаоцу потврду о пријему пошиљке, о којима води посебну евиденцију и које се примаоцу уручују уз потпис или други одговарајући начин.

Уз сагласност примаоца регистрована поштанска пошиљка у унутрашњем поштанском саобраћају може се уручити и без потписа.

Регистроване поштанске пошиљке могу бити:

- 1) препоручена писмоносна пошиљка, за коју корисник може да добије, на свој захтев, доказ о уручењу;
- 2) вредносна поштанска пошиљка, која је осигурана за случај губитка, оштећења или умањења садржина пошиљке, до висине вредности коју је навео пошиљалац;
- 3) откупна поштанска пошиљка је вредносна поштанска пошиљка при чијем уручењу се од примаоца преузима износ новца који је на пошиљци навео пошиљалац и који поштански оператор уплаћује пошиљаоцу на текући рачун или прослеђује поштанском упутницом или новчаном дознаком;
- 4) пакет, са или без означене вредности;
- 5) поштанска упутница, која је осигурана за случај губитка, до висине вредности коју је навео пошиљалац.

Пријем поштанских пошиљака

Члан 40.

Пријем поштанских пошиљака се обавља у просторијама поштанског оператора, посредством поштанских сандучића, збирних сандучића, аутомата, посредством овлашћеног лица поштанског оператора на адреси корисника или електронским путем.

Поштански оператор може да изврши увид у садржину пошиљке на пријему, пре њеног затварања, а пошиљалац је дужан да омогући увид, осим у пошиљке чија је садржина писано саопштење.

Поштански оператор је дужан да сваку примљену поштанску пошиљку и документа која се на ту пошиљку односе означи датумом пријема и својим идентификационим знаком.

Датумом пријема из става 3. овог члана, не морају бити означене пошиљке које су примљене по уговору којим је, између осталог, уређено да се све пошиљке предате оператору не означавају датумом пријема, већ за њих важи датум отиснут на документу који служи као доказ о предаји пошиљке на даљу отпрему.

Приликом пријема регистроване поштанске пошиљке, пошиљаоцу се обавезно издаје потврда о пријему пошиљке која мора да садржи све елементе на основу којих се може идентификовати пошиљка: име или назив и адреса примаоца, број пошиљке, датум пријема, маса, назнака и износ вредности (уколико је вредносна пошиљка), назнака „ломљиво“ (уколико је пошиљка са ломљивим садржајем) и поштарина.

Потврда о пријему пошиљке се може издати и електронским путем.

Пошиљаоци који предају пошиљке на основу закљученог уговора, пошиљке предају преко лица опуномоћеног за предају свих врста пошиљака. Поштански оператор односно запослени код поштанског оператора, врши увид у личну исправу са фотографијом пуномоћника за предају пошиљака и евидентира регистарски број личне исправе, у циљу утврђивања идентитета пуномоћника.

Документација која се налази на пошиљци или прати пошиљку, мора садржати све податке као и потврда о пријему пошиљке из става 5. овог члана.

Члан 41.

Јавни поштански оператор поставља и одржава поштанске сандучиће на јавним површинама на основу одобрења надлежног органа.

Члан 42.

Забрањено је слање поштанских пошиљака које садрже:

- 1) опасне и штетне материје, као и предмете који могу угрозити здравље и живот људи и оштетити друге поштанске пошиљке, осим материја у вези са којима је поступање уређено посебним законом, међународном конвенцијом и другим међународним актима;
- 2) наркотике и психотропне супстанце, осим када су пошиљалац и прималац овлашћени за њихов промет односно за њихову употребу;
- 3) материјале порнографског или еротског карактера који приказују сексуалну експлоатацију деце (дечију порнографију), односно сексуалне радње људи које се односе на животиње и некрофилију;
- 4) производе или супстанце које могу оштетити друге поштанске пошиљке или поштанску опрему због своје природе или амбалаже, односно паковања;
- 5) новац, кованице, новчанице, друге хартије од вредности, племените метале и вредне комаде накита, осим у вредносним пошиљкама;
- 6) живе животиње, осим животиња чији је пријем и слање уређен општим условима оператора за обављање поштанских услуга;
- 7) предмете чији је увоз забрањен у држави у коју се шаље;
- 8) друге материје, односно предмете чије слање је забрањено другим прописима.

Када постоји основана сумња да се у поштанској пошиљци налазе забрањени предмети из става 1. овог члана, поштански оператор је дужан да без одлагања о томе обавести надлежни орган и да по његовој одлуци комисијски отвори и прегледа садржину пошиљке.

Члан 43.

Поштански оператор, по правилу, уручује нерегистроване поштанске пошиљке преко кућних сандучића, збирних сандучића, као и аутомата.

Поштански оператор, по правилу, уручује регистровану поштанску пошиљку лично примаоцу, пуномоћнику или овлашћеном лицу.

Уколико регистровану поштанску пошиљку није могуће уручити лицима из става 1. овог члана, поштански оператор може уручити регистровану поштанску пошиљку одраслом члану домаћинства, лицу запосленом у домаћинству, као и запосленом лицу затеченом у пословној просторији примаоца.

По захтеву или уз сагласност корисника, регистрована поштанска пошиљка се може уручити и преко кућног сандучића примаоца, збирног сандучића, пакетомата, других аутомата, или сигурних места у складу са општим условима оператора.

Писмена у судском, управном и прекршајном поступку уручују се у складу са посебним законима.

Члан 44.

Поштански оператор, односно, запослени код поштанског оператора, дужан је да при пријему вредносних пошиљака изврши увид у личну исправу корисника са фотографијом и евидентира регистарски број личне исправе у циљу утврђивања идентитета пошиљаоца и спречавања прања новца и финансирања тероризма и промета робе нерегистрованих субјеката.

Уколико се вредносна пошиљка прима путем аутомата, идентификација пошиљаоца се врши помоћу одговарајуће безбедне технологије прописане општим условима оператора, уз претходно евидентирање пошиљаоца у систему поштанског оператора, увидом у личну исправу са фотографијом и уписивањем регистарског броја личне исправе.

Поштански оператор је дужан да податке из ст. 1. и 2. овог члана чува као пословну тајну, користи у сврху за коју су прикупљени и да само по захтеву суда или другог надлежног органа, за потребе поступка који се води пред тим органом, достави тражене податке.

Податке из ст. 1. и 2. овог члана поштански оператор је дужан да чува најмање годину дана, на начин прописан законом којим се уређује тајност података.

Члан 45.

У случају неуспеле доставе регистроване поштанске пошиљке, поштански оператор је дужан да остави извештај о приспећу пошиљке који садржи обавештење у ком року и месту где примаоца може преузети поштанску пошиљку.

У случају неуспеле доставе, уместо остављања извештаја о приспећу пошиљке, поштански оператор може за обавештавање примаоца о приспелим пошиљкама користити и средства електронских комуникација (СМС, имејл и другим писаним путем), уз инструкције за даље поступање.

Ако је примаоцу достављен извештај о приспећу пошиљке пре истека рока за уручење пошиљке, сматра се да је поштански оператор испунио своју обавезу и пошиљку уручио у прописаном року. Поштанске пошиљке које се уручују у пословним просторијама даваоца поштанских услуга или његовог подуговарача, примаоци могу преузети у роковима које утврђују поштански оператори општим условима за обављање поштанских услуга.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико поштански оператор нема дефинисано место за преузимање неуручених поштанских пошиљака, дужан је да обавести примаоца о покушају уручења (СМС, имејл и другим писаним путем), уз инструкције за даље поступање.

Члан 46.

Ако пошиљалац није другачије одредио, поштанска пошиљка се враћа пошиљаоцу када је:

- 1) прималац одбио пријем;
- 2) прималац непознат;
- 3) непотпуна адреса;
- 4) нетачна адреса;
- 5) истекао рок чувања;
- 6) прималац пресељен и др.

Поштански оператор је дужан да својим општим условима утврди рокове за враћање пошиљака из става 1. овог члана.

За регистроване поштанске пошиљке може се наплатити лежарина, односно повратна поштарина, ако за њихово неуручење није одговоран поштански оператор.

Поштанска пошиљка се сматра неиспоручивом ако:

- 1) пошиљку није могуће уручити ни примаоцу ни пошиљаоцу;
- 2) поштарина није плаћена или је делимично плаћена, а пошиљалац и прималац су одбили да плате неплаћени износ поштарине.

Члан 47.

Поштански оператор је дужан да комисијски прегледа неиспоручиве поштанске пошиљке, што подразумева и њихово отварање, ако:

- 1) је истекао временски период за чување и није могуће утврдити тачну адресу пошиљаоца;
- 2) постоје докази на паковању, односно омоту да је поштанска пошиљка оштећена и да може оштетити друге поштанске пошиљке или опрему или може угрозити запослене код поштанског оператора;
- 3) постоји одлука надлежног органа.

Ако се и после комисијског прегледа поштанска пошиљка не може уручити примаоцу или вратити пошиљаоцу, поштански оператор:

- 1) кореспонденцију комисијски одмах уништава;
- 2) поштанску пошиљку која садржи робу и друге предмете чува шест месеци, рачунајући од дана комисијског прегледа;
- 3) упутницу и откупни износ чува три године, рачунајући од дана када је установљено да је неисплатива;

4) исправе и друга документа пронађена у поштанској пошиљци, укључујући и пошиљку чија је садржина забрањена, доставља у року од тридесет дана од дана комисијског прегледа, органу који је исправе и друга документа издао или надлежном органу општине на чијој је територији предметна пошиљка примљена.

Члан 48.

Робу и друге предмете које садржи неиспоручива поштанска пошиљка, по истеку рока чувања, поштански оператор излаже јавној продаји.

Ако је садржина неиспоручиве поштанске пошиљке подложна кварењу, поштански оператор предметну пошиљку уништава или је продаје непосредном погодбом.

Члан 49.

Новчана средства добијена продајом садржине поштанске пошиљке чувају се годину дана од истека рока за чување поштанске пошиљке.

Средства из става 1. овог члана исплаћују се пошиљаоцу ако у року од годину дана од дана извршене продаје поднесе захтев за исплату, умањена за трошкове чувања, јавне продаје и исплате ових средстава.

Ако пошиљалац не поднесе захтев за исплату у року из става 2. овог члана, новчана средства од продаје садржине неиспоручиве пошиљке постају ванредни приход поштанског оператора.

По истеку рока за чување упутнице или откупног износа новчана средства постају ванредни приход поштанског оператора.

Члан 50.

На доставној територији јединице поштанске мреже инвеститори, односно власници стамбених зграда и пословних објеката дужни су да, на улазу у стамбену зграду, пословни објекат, двориште или на другом одговарајућем месту поставе кућне сандучиће и осигурају приступ кућним сандучићима. Одржавање кућних сандучића је обавеза власника објеката. Кућни сандучић мора бити израђен од чврстог и постојаног материјала и постављен на начин који омогућава несметано уручење поштанских пошиљака.

Кућни сандучић мора бити правилно обележен са презименом примаоца или називом привредног субјекта, бројем стана/број пословне просторије, уколико на кућном броју има више станова и/или привредних субјеката.

Кућни сандучић се мора одржавати у исправном стању, којим се осигурава неовлашћен приступ пошиљкама у кућном сандучићу.

Уколико се због својих димензија не могу убацити у кућни сандучић, за поштанске пошиљке, за које је овим законом прописано да се могу доставити убацивањем у кућни сандучић, поштански оператор може да остави извештај о приспећу пошиљке.

Ако лица из става 1. овог члана не поставе или не одржавају кућне сандучиће, јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге може да их писаним путем упозори и одреди разуман рок, не краћи од 30 дана, за отклањање недостатака. У случају непоступања по упозорењу, јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге није у обавези да примаоцу уручује поштанске пошиљке.

Рокови за уручење поштанских пошиљака

Члан 51.

Роком за уручење поштанских пошиљака сматра се време од пријема поштанске пошиљке до њеног уручења.

У рокове уручења поштанских пошиљака не рачунају се:

- 1) време кашњења због непотпуне и нетачне адресе;
- 2) време кашњења због више силе;
- 3) нерадни дани и дани када се не обавља достава поштанских пошиљака.

Ако је поштанска пошиљка примљена после последње отпреме пошиљака из приступне тачке поштанског оператора, рок се продужава за један радни дан.

Поштански оператор је дужан да поштанске пошиљке, изузев експрес услуга, пренесе и уручи примаоцима у роковима не дужим од пет радних дана. Давалац универзалне поштанске услуге је дужан да поштанске пошиљке уручује у складу са параметрима квалитета прописаним актом из члана 19. став 4. овог закона.

Поштански оператор може са корисницима који предају већи број поштанских пошиљака из става 4. овог члана, уговорити и другачије рокове за уручење, с тим да рокови за уручење експрес услуге не смеју бити дужи од 3 радна дана.

V. ПРИСТУП ПОШТАНСКОЈ МРЕЖИ ЈАВНОГ ПОШТАНСКОГ ОПЕРАТОРА

Члан 52.

Јавни поштански оператор је дужан да омогући другим поштанским операторима и консолидаторима (у даљем тексту: корисник приступа), приступ поштанској мрежи.

Регулатор ближе прописује приступ поштанској мрежи из става 1. овог члана.

Услови и цене приступа поштанској мрежи морају бити унапред познати, транспарентни и недискриминаторни за све кориснике приступа.

Члан 53.

Захтев за приступ поштанској мрежи мора да садржи:

- 1) податке о кориснику приступа (назив и седиште);
- 2) списак поштанских услуга и процену количине пошиљака којима приступа мрежи у току календарског месеца;

- 3) процену динамике предаје пошиљака;
- 4) тачке и начин приступа поштанској мрежи;
- 5) период за који се захтева приступ поштанској мрежи.

Јавни поштански оператор је у обавези да о захтеву за приступ мрежи одлучи у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Члан 54.

Јавни поштански оператор може одбити захтев за приступ поштанској мрежи ако:

- 1) корисник приступа нема техничко-технолошке могућности за подршку приступа мрежи;
- 2) се приступом мрежи угрожавају права и обавезе јавног поштанског оператора у пружању универзалне поштанске услуге или се угрожава квалитет пружања услуге;
- 3) поштански оператор не прихвати услове утврђене актом Регулатора и цене утврђене ценовником за пружање услуга јавног поштанског оператора.

Јавни поштански оператор је, у случају одбијања захтева о приступу мрежи, дужан да подносиоцу захтева достави одлуку о одбијању са образложењем у року од осам дана од дана доношења одлуке.

Члан 55.

Регулатор решава спорове у вези са приступом мрежи.

Регулатор одлучује о спору у року од 90 дана од дана покретања поступка за решавање спора и одлуку објављује на својој интернет страници у року од осам дана од дана доношења.

У решавању спора у вези са приступом Регулатор доноси одлуке у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Одлуке Регулатора из става 3. овог члана су коначне и против истих се може покренути управни спор тужбом пред Управним судом.

Члан 56.

Међусобна права и обавезе јавног поштанског оператора и корисника приступа уређују се уговором о приступу.

Уговор из става 1. овог члана мора да садржи:

- 1) права и обавезе јавног поштанског оператора и корисника приступа;
- 2) врсте услуга које ће корисник приступа обављати и услове приступа;
- 3) тачке приступа поштанској мрежи;
- 4) цене, начин и рокове плаћања за приступ поштанској мрежи;
- 5) поступак измене уговора;

б) рок важења уговора и разлоге за раскид уговора.

На уговор из става 1. овог члана Регулатор даје сагласност у року од 30 дана од дана пријема уговора.

Члан 57.

На основу закљученог уговора, јавни поштански оператор је дужан да корисницима приступа омогући и приступ:

- 1) бази поштанских адресних података на основу које се врши адресовање, сортирање и усмеравање пошиљака;
- 2) подацима о промени адресе, преусмеравању поштанских пошиљака и враћању пошиљака пошиљаоцу.

Корисник приступа је дужан да адресне податке добијене од јавног поштанског оператора користи у сврху адресовања, сортирања и усмеравања поштанских пошиљака, у складу са уговором.

Корисник приступа је дужан да обезбеди тајност адресних података по којима се врши адресовање, сортирање и усмеравање пошиљака, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Базе поштанских адресних података и други подаци су власништво јавног поштанског оператора.

Члан 58.

Цена приступа поштанској мрежи утврђује се на основу стварних трошкова приступа мрежи при чему се цена умањује за трошкове које је корисник приступа имао за обезбеђење приступа поштанској мрежи, као избегнути трошак јавног поштанског оператора.

Цене приступа поштанској мрежи, као и цене за приступ подацима и услугама, део су ценовника за пружање услуга јавног поштанског оператора.

Регулатор може утврдити и годишњу накнаду на име учешћа у трошковима одржавања поштанске мреже актом из члана 52. став 2. овог закона.

Члан 59.

Уговор о приступу поштанској мрежи престаје да важи:

- 1) истеком рока на који је закључен, у случају да није продужен;
- 2) споразумно;
- 3) отказом једне уговорне стране.

Уговор из става 1. овог члана престаје да важи и у случају одузимања дозволе једној од уговорних страна или када се над овлашћеним даваоцем универзалне поштанске услуге или корисником приступа покрене поступак стечаја или ликвидације.

VI. ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 60.

Поштански оператор, који је уписан у регистар привредних субјеката у Републици Србији, обавља поштанске услуге на основу дозволе.

Регулатор издаје следеће врсте дозвола:

- 1) дозвола за обављање универзалне поштанске услуге и
- 2) дозвола за обављање поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге.

Дозвола за обављање универзалне поштанске услуге се издаје:

- 1) јавном поштанском оператору за целокупну територију Републике Србије и обухвата све услуге из опсега универзалне поштанске услуге;
- 2) поштанском оператору за обављање једне или више услуга из опсега универзалне поштанске услуге као даваоцу универзалне поштанске услуге за целокупну територију Републике Србије.

Дозволу за обављање поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге Регулатор може издати поштанском оператору за целу територију Републике Србије или за одређени део територије Републике Србије.

Члан 61.

Дозвола за обављање универзалне поштанске услуге јавном поштанском оператору се додељује одлуком када Регулатор, на основу анализе стања на тржишту поштанских услуга у Републици Србији, утврди да постоји:

- 1) само један заинтересовани поштански оператор који може да осигура обављање универзалне поштанске услуге из члана 18. овог закона. Регулатор је дужан да у том случају спроведе јавне консултације о предлогу одлуке у трајању од најмање 30 дана, и
- 2) два или више заинтересованих поштанских оператора који могу да осигурају обављање универзалне поштанске услуге из члана 18. овог закона и спроведе поступак јавног конкурса.

Регулатор врши анализу стања тржишта поштанских услуга у Републици Србији:

- 1) две године пре истека рока важења дозволе јавног поштанског оператора за обављање универзалне поштанске услуге или
- 2) уколико је угрожено обављање универзалне поштанске услуге.

Члан 62.

Регулатор ближе уређује садржај, поступак, услове и рокове за спровођење јавног конкурса, као и критеријуме за избор из члана 61. став 1. тачка 2) овог закона.

Критеријуми за избор, на основу којих Регулатор бира јавног поштанског оператора у поступку јавног конкурса морају да се заснивају на начелима објективности, транспарентности, сразмерности и недискриминације, при чему посебно треба узети у обзир циљеве из члана 18. став 1. овог закона.

Позив за јавни конкурс за избор јавног поштанског оператора се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници Регулатора.

На основу критеријума за избор из става 1. овог члана, а након оцене свих понуда примљених у поступку јавног конкурса, Регулатор доноси одлуку о избору јавног поштанског оператора, у року од 90 дана.

Изузетно, рок из става 4. овог члана може се додатно продужити на период од 60 дана у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања.

Члан 63.

Дозвола јавном поштанском оператору за обављање универзалне поштанске услуге мора да садржи:

- 1) податке о имаоцу дозволе (пословно име, седиште, матични број и ПИБ);
- 2) спецификацију поштанских услуга које се пружају на основу дозволе;
- 3) територију на којој се обавља универзална поштанска услуга;
- 4) рок важења дозволе;
- 5) права и обавезе у обављању универзалне поштанске услуге.

Дозвола јавном поштанском оператору за универзалну поштанску услугу издаје се на период од 15 година.

Члан 64.

Дозволу за обављање једне или више услуга из опсега универзалне поштанске услуге даваоцу универзалне поштанске услуге издаје Регулатор, на основу поднетог захтева привредног субјекта.

Дозволу за обављање поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге издаје Регулатор, на основу поднетог захтева привредног субјекта.

Садржај захтева за издавање дозволе из става 1. и 2. овог члана ближе прописује Регулатор актом из члана 8. овог закона.

Регулатор је дужан да о уредном захтеву за издавање дозволе за обављање универзалне поштанске услуге одлучи у року од 90 дана од дана подношења захтева, а уредност захтева се цени у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Изузетно, рок из става 4. овог члана може се додатно продужити на период од 30 дана у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања.

Регулатор је дужан да о уредном захтеву за издавање дозволе за обављање поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге одлучи у року од 30 дана од дана подношења захтева, а уредност захтева се цени у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Члан 65.

Дозвола из члана 64. ст. 1. и 2. мора да садржи:

- 1) податке о имаоцу дозволе (пословно име, седиште, матични број и ПИБ);
- 2) спецификацију поштанских услуга које се пружају на основу дозволе;
- 3) територију на којој се обављају поштанске услуге;
- 4) рок важења дозволе.

Дозвола се издаје са роком важења до десет година.

Члан 66.

Ималац дозволе је дужан да обавља поштанске услуге у складу са дозволом.

Ималац дозволе може да престане да користи дозволу и пре истека рока, на који је дозвола издата, изузев јавног поштанског оператора.

У случају из става 2. овог члана, ималац дозволе је дужан да о престанку коришћења дозволе обавести Регулатора у року од 30 дана пре престанка обављања делатности и да измири све преузете обавезе према корисницима, Регулаторуи другим лицима.

Дозвола је непреносива.

Поштански оператор који поштанске услуге обавља на основу дозволе, обавезан је да писаним путем обавести Регулатора о свакој промени податка у дозволи из чл. 63.и 65. овог закона, најкасније у року од 30 дана од дана настанка тих промена.

Члан 67.

Регулатор може изменити дозволу, по службеној дужности, ако је то неопходно због усклађивања са међународним актима другим прописима или у циљу обезбеђења одрживости обављања универзалне поштанске услуге.

Регулатор може изменити дозволу и на захтев поштанског оператора.

Дозвола престаје да важи одузимањем, истеком рока на који је издата или на захтев имаоца дозволе.

Пре доношења одлуке из става 1. овог члана, Регулатор је дужан да обавести Министарство уколико се измене односе на дозволу за обављање универзалне поштанске услуге.

Члан 68.

Поштански оператори плаћају таксу за издавање дозвола.

Поштански оператори су дужни да на име накнаде оперативних трошкова плаћају Регулатору до 0,4% од укупног прихода оствареног од обављања поштанских услуга у претходној календарској години.

Регулатор, уз сагласност министарства надлежног за послове финансија, утврђује висину и начин плаћања таксе из става 1. овог члана и висину и начин плаћања накнаде на име оперативних трошкова из става 2. овог члана.

Средства из ст. 1. и 2. овог члана користе се за обављање регулаторних послова Регулатора.

Члан 69.

Регулатор може имаоцу дозволе одузети дозволу за обављање поштанских услуга у следећим случајевима:

- 1) ако је дозволу добио на основу неистинитих података, који су били од значаја за доношење одлуке;
- 2) ако не обавља поштанске услуге у складу са законом, на начин и под условима утврђеним дозволом;
- 3) ако и после писане опомене у року од 15 дана не измири обавезу из члана 68. став 2. овог закона;
- 4) ако је противзаконитим обављањем делатности нанео штету општем интересу или проузроковао штету већих размера;
- 5) ако није отпочео са обављањем поштанских услуга у року од 60 дана од дана добијања дозволе или је наступио прекид у обављању поштанских услуга у непрекидном трајању дуже од 12 месеци.

Регулатор доноси одлуке у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Одлуке Регулатора из става 2. овог члана су коначне и против њих се може покренути управни спор тужбом пред Управним судом.

VII. ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

Члан 70.

Поштанске марке се користе за плаћање поштанских услуга које обавља јавни поштански оператор, у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.

Члан 71.

Послови у вези са издавањем, продајом и повлачењем из употребе поштанских марака поверавају се Јавном предузећу „Пошта Србије”, Београд.

Поштанске марке Републике Србије морају испуњавати услове прописане актима Светског поштанског савеза и садржати реч: „Србија”.

Министар у текућој години утврђује план издавања пригодних поштанских марака, као и мотиве редовних издања поштанских марака које ће се издавати у наредној години.

Поштанске марке се издају у складу са планом издавања из става 3. овог члана.

Услове и начин издавања поштанских марака, уз сагласност Владе, утврђује Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд.

Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд је дужно да на захтев Министарства, а најмање једном годишње, доставља извештај о броју и количини штампаних редовних, пригодних и персонализованих поштанских марака, као и податке о корисницима, подносиоцима захтева за штампање персонализованих поштанских марака.

Члан 72.

Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд:

- 1) издаје редовне, пригодне и персонализоване поштанске марке;
- 2) издаје пригодне коверте које се издају првог дана издавања поштанске марке;
- 3) издаје максимум карте;
- 4) издаје пригодне поштанске жигове;
- 5) издаје разгледнице са уштампаном поштанском марком;
- 6) издаје дописнице са уштампаном поштанском марком;
- 7) издаје каталоге и друге филателистичке производе;
- 8) продаје и размењује међународне купоне за одговор.

Доплатна поштанска марка се не сматра поштанском марком у смислу овог закона.

Члан 73.

Поштанске марке се сматрају неважећим ако:

- 1) нису издате у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;
- 2) су оштећене, услед чега нису видљиве ознаке, назив издавача или номинална вредност;
- 3) су издате од стране неовлашћеног лица;
- 4) су поништене;
- 5) су повучене из употребе.

Ако је на поштанској пошиљци налепљена неважећа поштанска марка, сматра се да поштанска услуга није плаћена.

VIII. ЗАШТИТА КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА И ПРИГОВОРИ

Рекламације

Члан 74.

Уколико корисник сматра да поштанска пошиљка није уручена примаоцу или да је уручена са закашњењем, да посебно уговорена обавеза није извршена или да није извршена у целини, да је погрешно обрачуната и наплаћена поштарина, може изјавити рекламацију поштанском оператору у року од 60 дана у унутрашњем и у року од шест месеци у међународном поштанском саобраћају, рачунајући од наредног дана од дана предаје поштанске пошиљке.

Рекламација садржи број поштанске пошиљке, име, презиме и адресу пошиљаоца и примаоца, као и податке о вредности пошиљке и откупном износу, уколико је предмет рекламације вредносна или откупна пошиљка.

У случају да корисник не поднесе рекламацију у роковима из става 1. овог члана, губи право на новчану накнаду штете коју би могао да оствари по одредбама овог закона.

Члан 75.

У случајевима оштећења или умањења поштанске пошиљке, корисник или овлашћено лице може изјавити рекламацију поштанском оператору најкасније наредног радног дана од дана уручења пошиљке.

У случају да корисник не поднесе рекламацију у року из става 1. овог члана, губи право на новчану накнаду штете коју би могао да оствари по одредбама овог закона.

Члан 76.

Поштански оператор је дужан да по пријему рекламације у случајевима из члана 75. став 1. овог закона сачини записник, који мора садржати све податке о пошиљци, пошиљаоцу и примаоцу из члана 74. став 2. овог закона.

Поштански оператор је дужан да пре уручења поштанске пошиљке сачини записник, ако уочи оштећење пошиљке настало у токовима поштанског оператора, као и да о томе обавести корисника.

Изјашњења оператора и приговор Регулатору

Члан 77.

Поштански оператор је дужан да донесе одлуку о поднетој рекламацији у року од 15 дана од пријема рекламације у унутрашњем поштанском саобраћају, односно у року од 60 дана од дана пријема рекламације у међународном поштанском саобраћају.

За универзалну поштанску услугу, након окончаног рекламационог поступка, корисник има право да поднесе приговор поштанском оператору у року од 15 дана од дана уручења писаног одговора, који је дужан да у року од 15 дана од дана пријема приговора одлучи о приговору корисника.

Поштански оператор мора, као саставни део својих општих услова, описати поступак подношења и решавања рекламација и поступања по приговорима корисника поштанских услуга који мора бити транспарентан, објективан, недискриминирајући и јавно доступан свим корисницима поштанских услуга.

Члан 78.

Против одлуке из члана 77. став 1. и став 2. овог закона о одбијању рекламације, корисник поштанских услуга може поднети приговор Регулатору у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Корисник може поднети приговор Регулатору и због недостављања одлуке из члана 77. став 1. и став 2. овог закона у року од 90 дана од дана подношења рекламације.

По поднетим приговорима из став. 1. и став 2. овог члана, спор између поштанског оператора и корисника решава се у вансудском поступку.

Регулатор ближе прописује начин спровођења поступка из става 3. овог члана.

Уколико спор не може бити решен споразумно, Регулатор, најкасније у року од 90 дана од дана покретања поступка из става 3. овог члана, доноси одлуку на основу изведених доказа (достављене документације, прикупљених изјава страна у спору и др.), по правилу, без спровођења усмене расправе. Регулатор образложену одлуку доставља подносиоцу приговора и поштанском оператору.

Одлука из става 5. овог члана је коначна и против те одлуке се може покренути управни спор пред Управним судом.

Накнада штете

Члан 79.

Поштански оператор је дужан да поштанску пошиљку уручи примаоцу у стању у коме је примљена од пошиљаоца.

За проузроковану штету која је настала у међународном поштанском саобраћају, поштански оператор одговара у складу са актима Светског поштанског савеза, у границама утврђене одговорности.

За проузроковану штету која је настала у унутрашњем поштанском саобраћају, поштански оператор је дужан да кориснику исплати накнаду штете и то:

1) за губитак или потпуно оштећење вредносне поштанске пошиљке – износ означен на пошиљци и износ наплаћене поштарине за ту пошиљку;

- 2) за губитак или погрешну исплату упутнице – износ у висини износа означеног на упутници, увећан за износ наплаћене поштарине за пријем, пренос и исплату упутнице;
- 3) за делимично оштећење или умањење садржине вредносне поштанске пошиљке – износ у висини утврђеног дела оштећења или умањења садржине, с тим да износ не може бити већи од износа који би се исплатио на основу тачке 1) овог става;
- 4) за губитак или потпуно оштећење регистроване поштанске пошиљке – десетоструки износ наплаћене поштарине;
- 5) за делимично оштећење или умањење садржине регистроване поштанске пошиљке – износ у висини утврђеног дела оштећења или умањења садржине, с тим да износ не може бити већи од износа који би се исплатио на основу тачке 4) овог става;
- 6) за неизвршену, непотпуно или погрешно извршену поштанску услугу регистроване поштанске пошиљке – троструки износ наплаћене поштарине;
- 7) за прекорачење рока за уручење регистроване поштанске пошиљке –двоструки износ наплаћене поштарине.

У случају погрешно обрачунате поштарине и за погрешно исплаћен или неисплаћен откупни износ, поштански оператор је у обавези да кориснику исплати:

- 1) за више наплаћену поштарину – износ више наплаћене поштарине;
- 2) за погрешно исплаћен или неисплаћен откупни износ – износ у висини неисплаћеног откупног износа.

Приликом обрачуна накнаде штете, на обрачунати износ из става 3. овог члана, додаје се и једна повратна поштарина уколико је иста наплаћена приликом враћања поштанске пошиљке пошиљаоцу.

Накнада штете кориснику се може исплатити по више основа, сагласно ставу 3. овог члана, с тим да укупан износ не може бити већи од износа који би се исплатио, у случају губитка пошиљке, потпуног оштећења пошиљке или погрешне исплате поштанске упутнице.

Поштански оператор је дужан да кориснику или овлашћеном лицу исплати накнаду штете у року од 30 дана од дана доношења одлуке или прихватања рекламације из члана 77. став 1. и став 2. или достављања одлуке Регулатора из члана 78. став 5. овог закона којом је спор решен у корист корисника поштанских услуга.

Ако поштански оператор не исплати кориснику или другом овлашћеном лицу накнаду штете у року од 30 дана од дана прихватања рекламације или достављања одлуке Регулатора право на накнаду штете се може остваривати судским путем.

Индиректна штета или измакла добит се не узима у обзир приликом обрачуна накнаде штете.

Поштански оператор је дужан да надокнади штету из става 3. кориснику који је платио поштарину.

Уколико поштарина није наплаћена поштански оператор је дужан да надокнади штету кориснику који је уговорио услугу са поштанским оператором, при чему корисник остварује накнаду штете у висини која је прописана ставом 3. тач. 1), 2) и 4) овог члана умањену за износ поштарине.

Уколико пошиљалац има право на надокнаду штете, може се одрећи исте у корист примаоца уз достављање сагласности на обрасцу прописаном у општим условима поштанског оператора.

Ако се изгубљена пошиљка или њен део пронађе након исплате накнаде, поштански оператор је дужан да обавести пошиљаоца или овлашћено лице. Ако пошиљалац или овлашћено лице захтева испоруку накнадно пронађене пошиљке, дужни су да врате примљени износ накнаде. У супротном, поштански оператор има право да уништи пошиљку или прода њен садржај.

Поштански оператор може са корисником који предаје већи број поштанских пошиљака уговорити и другачији износ накнаде штете, уколико је уговором предвиђено да пошиљалац плаћа поштарину.

Ослобађање од одговорности

Члан 80.

Поштански оператор се ослобађа одговорности за накнаду штете ако је:

- 1) штета настала услед околности, које поштанском оператору нису били познате приликом преузимања поштанске пошиљке, које се нису могле предвидети, избећи или отклонити (виша сила);
- 2) пријем, усмеравање, пренос и уручење поштанске пошиљке обављено у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;
- 3) штета настала услед пропуста пошиљаоца у вези са избором поштанске услуге или обезбеђењем њене садржине;
- 4) адреса непотпуна или нетачна.

Одговорност пошиљаоца

Члан 81.

Пошиљалац је дужан да на поштанској пошиљци правилно и јасно означи назив, односно име и презиме примаоца и тачну адресу примаоца.

Пошиљалац је дужан да на поштанској пошиљци правилно и јасно означи назив, односно своје име и презиме и тачну адресу.

Уколико поштанска пошиљка не садржи податке из ст. 1. и 2. овог члана, поштански оператор, односно запослени на пријему пошиљака, дужан је да захтева од корисника да отклони уочене недостатке у адресовању, а уколико корисник не поступи у складу са захтевом, дужан је да одбије пријем такве пошиљке.

Пошиљалац је дужан да правилно упакује поштанску пошиљку у одговарајуће унутрашње и спољашње паковање на начин којим се штити садржина те пошиљке, друге пошиљке, запослени који рукују пошиљком, као и опрема и средства која се користе при руковању са пошиљком, у складу са законом и правилима паковања прописаним општим условима поштанских оператора.

Приликом пријема поштанске пошиљке, запослени код поштанског оператора је дужан да укаже на неправилно паковање и да уколико се исто не отклони дужан је да одбије пријем такве пошиљке.

За пошиљку са ломљивом или другом специфичном садржином, дужност поштанског оператора је да провери да ли је пошиљка адекватно упакована, да укаже на неправилно паковање, да пошиљаоцу понуди одговарајућу услугу, као и да одбије пријем такве пошиљке уколико се неправилност не отклони. Такође, дужност поштанског оператора је да означи пошиљке са ломљивом или другом специфичном садржином и да са њима посебно пажљиво рукује у свим фазама преноса.

Застарелост потраживања накнаде штете

Члан 82.

Потраживања корисника за накнаду штете застаревају истеком рока од 3 године. Застарелост из става 1. овог члана, почиње да тече:

- 1) за потраживања накнаде штете због мање или више наплаћене поштарине или других трошкова – од дана плаћања;
- 2) за потраживања која се односе на откупнину – након 15 дана од дана када је истекао рок за уручење поштанске пошиљке;
- 3) за потраживање накнаде штете због оштећења или умањења садржине вредносне поштанске пошиљке или због прекорачења рока за уручење регистроване поштанске пошиљке – од дана уручења поштанске пошиљке, односно од дана истека рока за уручење;
- 4) за потраживања накнаде штете због губитка поштанске пошиљке – након 30 дана од истека рока за уручење поштанске пошиљке.

Члан 83.

Застаревање се прекида када се поштанском оператору достави захтев за исплату потраживања у писаној форми или се покрене поступак за вансудско решавање спора пред Регулатором, у складу са овим законом. Застаревање почиње изнова да тече када је кориснику или овлашћеном лицу достављен писани одговор на тај захтев.

Застаревање не може да наступи пре истека рока од 30 дана од дана добијања одговора поштанског оператора у вези са захтевом за потраживање.

Накнадни захтеви у вези са истим предметом не прекидају застаревање.

IX. НАДЗОР

Члан 84.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор из става 1. овог члана Министарство врши преко инспектора за поштанске услуге (у даљем тексту: инспектор).

Члан 85.

Поштански оператори и Регулатор су дужни да на захтев Министарства доставе све потребне податке у вези са обављањем поштанских услуга, укључујући и податке који имају карактер пословне тајне.

Члан 86.

Инспектор је самосталан у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима којима се уређује обављање послова инспекције и за свој рад је лично одговоран.

Инспектор мора да поседује легитимацију приликом вршења надзора, којом доказује својство инспектора.

Образац легитимације из става 2. овог члана и начин њеног издавања, прописује министар надлежан за послове државне управе.

Члан 87.

У вршењу надзора, инспектор је дужан да:

- 1) обавља надзор савесно и поштено, у складу са законом;
- 2) сарађује са другим инспекторима, правосудним, прекршајним и другим надлежним органима;
- 3) поступа по пријавама физичких и правних лица у вези са пословима из своје надлежности и да о поступку и резултатима поступка, у примереном року, обавести подносиоца пријаве;
- 4) предузима и предлаже превентивне мере и радње у циљу спречавања повреде закона и других прописа.

Члан 88.

У вршењу надзора инспектор има право и дужност да:

- 1) врши идентификацију лица која обављају делатност поштанских услуга или лица која затекне у обављању послова из делатности поштанских услуга, увидом у личну исправу или другу исправу са фотографијом;
- 2) прегледа пословне просторије у којима се обављају поштанске услуге;
- 3) прегледа опште и појединачне акте, врши увид у пословне књиге и другу документацију која се односи на обављање поштанских услуга;
- 4) фотографише, врши видео снимање простора у коме се врши надзор, као и других предмета које су предмет надзора и/или су затечени у објекту или возилу којим се врши превоз поштиљака;
- 5) врши преглед возила којима се обавља превоз поштанских поштиљака;
- 6) захтева и добије благовремено асистенцију полиције или комуналне полиције, ако основано процени да је то потребно према приликама одређеног случаја;
- 7) узима изјаве од лица која обављају поштанске услуге, односно сведока и одговорних лица, као и да позива лица ради давања изјава о питањима од значаја за предмет надзора;
- 8) у сарадњи са надлежним државним органима подноси предлог за издавање судског налога за претрес стамбеног или пратећег простора, када има сазнања да се у том простору обављају поштанске услуге;
- 9) прикупља друге податке и доказе који су од значаја за правилно утврђивање чињеничног стања;
- 10) наложи да му се у одређеном року достави извештај о предузетим мерама и радњама које је наложио у поступку вршења инспекцијског надзора;
- 11) предузима и друге радње у складу са законом.

Под пословним просторијама из става 1. тачка 2) овог члана, сматра се и стан, пратећа просторија или други простор стамбеног карактера, који је регистрован као седиште или као место у коме се обавља делатност, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Мере у поступку инспекцијског надзора

Члан 89.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) наложи да му се стави на увид потребна документација, односно достави потребна документација;
- 2) наложи повраћај више наплаћене поштарине;
- 3) наложи обештећење корисника због губитка, оштећења регистроване поштанске поштиљке или прекорачења рока за уручење регистроване поштанске поштиљке;
- 4) поднесе надлежном органу кривичну пријаву или пријаву за привредни преступ, поднесе захтев за покретање прекршајног поступка и изда прекршајни налог.

Заштитне мере

Члан 90.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) привремено, најдуже до окончања поступка, одузме поштанске пошиљке чија је садржина забрањена и изда потврду о привремено одузетим предметима;
- 2) привремено, најдуже до окончања поступка, одузме поштанске пошиљке или предмете који су употребљени, намењени или су настали извршењем прекршаја, привредног преступа или кривичног дела и изда потврду о привремено одузетим предметима;
- 3) привремено забрани обављање делатности, затварањем просторија у којима се обавља делатност или на други одговарајући начин у случајевима:
 - (1) спречавања инспектора у вршењу послова надзора;
 - (2) неовлашћеног обављања делатности;
- 4) привремено одузме дозволу уколико корисник дозволе не поступа у складу са издатом дозволом.

Инспектор ће решењем утврдити време трајања привремене забране обављања делатности из става 1. тачка 3) овог члана и рока на који је дозвола привремено одузета из става 1. тачка 4) овог члана, у коме су лица дужна да отклоне неправилности због којих је мера изречена.

О привременом одузимању дозволе из става 1. тачка 4) овог члана, инспектор обавештава Регулатора. Инспектор може затражити и предузимање мера из надлежности Регулатора.

Потврда о привременом одузимању поштанских пошиљака, односно предмета из става 1. овог члана, садржи податке о надзираном субјекту, време и место одузимања, правни основ одузимања, врсту и количину одузетих пошиљака односно предмета, потпис надзираног субјекта, односно овлашћеног лица, односно напомену да је надзирани субјект, односно овлашћено лице одбило да потпише потврду, име, презиме и потпис инспектора.

Члан 91.

Ако инспектор приликом вршења надзора утврди да закон или није примењен или да није правилно примењен, доноси решење којим налаже отклањање утврђене неправилности и одређује рок у коме је надзирани субјект дужан да поступи по налогу из решења.

Решење о привременој забрани обављања делатности и из члана 90. овог закона, инспектор доноси у року од 48 часова од затварања објекта.

Члан 92.

По жалби на решење инспектора решава Министар.

Жалба се изјављује у року од 15 дана од дана достављања решења.

Решење Министра је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Жалба не одлаже извршење решења.

Х. СТРУЧНИ НАДЗОР

Члан 93.

Регулатор обавља стручни надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу закона у делу којим је уређен квалитет обављања поштанске услуге, приступ мрежи јавног поштанског оператора, цена поштанских услуга, рачуноводствено раздвајање поштанске од других делатности поштанских оператора и рачуноводствено раздвајање универзалне поштанске услуге и услуга изван опсега универзалне поштанске услуге давалаца универзалне поштанске услуге.

Начин и поступак стручног надзора, као и друга питања у вези са стручним надзором, прописује Министар на предлог Регулатора.

Члан 94.

Стручни надзор Регулатор може обављати само код привредних субјеката који се налазе у регистру поштанских оператора.

Послове стручног надзора у име Регулатора може да врши лице које има овлашћење Регулатора.

У поступку стручног надзора овлашћено лице Регулатора има право и обавезу да:

- 1) контролише испуњеност прописаних параметара квалитета при обављању универзалне поштанске услуге, као и квалитет обављања поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге;
- 2) контролише примену важећих ценовника поштанских услуга;
- 3) контролише поштовање општих услова од стране оператора;
- 4) контролише примену уговора о приступу мрежи;
- 5) контролише рачуноводствено раздвајање поштанских услуга;
- 6) контролише квалитет достављених или ажурираних података у вези са обављањем поштанских услуга који су неопходни за спровођење радњи и мера у складу са овим законом, као и података за јасно дефинисане статистичке сврхе.

Поштански оператори су дужни да на захтев Регулатора доставе све податке неопходне за обављање стручног надзора, укључујући и податке који представљају пословну тајну оператора.

О извршеном стручном надзору из става 1. овог члана, утврђеном чињеничном стању и предузетим мерама, Регулатор обавештава инспектора за поштанске услуге.

Ако у вршењу стручног надзора Регулатор утврди неправилности, недостатке или пропусте у примени овог закона и прописа донетих на основу њега, о томе обавештава надзирани субјекат и одређује му рок у коме је дужан да их отклони.

Рок из става 6. овог члана не може бити краћи од 15 дана од дана пријема обавештења, осим у случајевима који захтевају хитно поступање.

Ако Регулатор утврди да надзирани субјекат није, у остављеном року, отклонио утврђене неправилности, недостатке или пропусте у примени овог закона и прописа донетих на основу њега, подноси пријаву инспектору за поштанске услуге.

Регулатор је дужан да поступи по захтеву инспектора да обави стручни надзор и да о исходу надзора обавести инспектора.

Члан 95.

Образац легитимације и начин издавања легитимације овлашћеног лица Регулатора, утврђује Регулатор.

Легитимација овлашћеног лица из става 1. овог члана мора да садржи: лого Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге, име и презиме овлашћеног лица, фотографију овлашћеног лица, службени број легитимације, датум издавања легитимације, печат Регулатора, потпис директора Регулатора, као и одштампан текст следеће садржине: „Ималац ове легитимације има овлашћења у складу са одредбама члана 94. став 3. Закона о поштанским услугама”.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 96.

Новчаном казном од 2.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредни субјект ако неовлашћено обавља резервисане поштанске услуге или повери обављање резервисаних поштанских услуга неовлашћеном привредном субјекту (члан 24).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу, односно привредном субјекту.

Члан 97.

Новчаном казном од 2.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако обавља универзалну поштанску услугу без дозволе за универзалну поштанску услугу (члан 60. став 2. тачка 1.).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

Члан 98.

Новчаном казном од 1.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако обавља поштанске услуге без дозволе (члан 60. став 1).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

Члан 99.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ јавни поштански оператор ако:

- 1) не поступа у складу са условима и начином обављања универзалне поштанске услуге прописаним актом из члана 8. овог закона;
- 2) обавља универзалну поштанску услугу супротно члану 21. став 1. овог закона;
- 3) рачуноводствено не прати раздвојено приходе и трошкове остварене од универзалне поштанске услуге од прихода и трошкова остварених од поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге (члан 34. став 2);
- 4) рачуноводствено не прати раздвојено приходе резервисаних поштанских услуга од прихода нерезервисаних поштанских услуга из домена универзалне поштанске услуге (члан 34. став 4);
- 5) приходима од резервисаних поштанских услуга субвенционише поштанске услуге које нису универзална поштанска услуга (члан 34. став 10);
- 6) не достави годишњи извештај у прописаном року (члан 34. став 12);
- 7) не омогући приступ мрежи на начин утврђен овим законом и прописима донетим на основу овог закона (члан 52. став 1);
- 8) издаје поштанске марке супротно члану 71. ст. 4. и 6. овог закона.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ давалац универзалне поштанске услуге са својством правног лица у случајевима из става 1. тач. 1) 2) и 3) овог члана.

За привредни преступ из ст. 1. и 2. овог члана, казниће се новчаном казном од 5.000 до 200.000 динара одговорно лице у јавном поштанском оператору, односно код даваоца универзалне поштанске услуге.

Члан 100.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај поштански оператор са својством правног лица ако:

- 1) не поступа у складу са својим општим условима (члан 9. став 10);
- 2) поступа супротно члану 15. овог закона;
- 3) неовлашћено користи назив „пошта” (члан 20);
- 4) не достави Регулатору извештај о свом пословању (члан 22. став 1);
- 5) поступа супротно одредбама члана 44. овог закона;

- 6) не обавља поштанске услуге у складу са дозволом (члан 66. ст. 1. и 4);
- 7) не поступи по налогу инспектора (члан 89. став 1. тачка 1), 2) и 3));
- 8) не поступи по решењу инспектора (члан 91. став 1);
- 9) не достави Регулатору податке и информације потребне за вршење послова стручног надзора, односно ако не отклони утврђене неправилности у прописаном року (члан 94. ст. 4. и 6.).

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршаје из става 1. тач. 1), 2), 3), 5), 6), 7), 8) и 9) овог члана, казниће се поштански оператор са својством предузетника новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

Члан 101.

Новчаном казном у износу од 40.000 динара казниће се за прекршај поштански оператор ако поступа супротно члану 9. ст.3 и 9, члану 12, члану 28. ст. 2. и 3, члану 32. ст. 2. и 3, члану 37. став 3, члану 40. ст. 3, 5. и 8, члану 45. став. 1, члану 66. ст. 3. и 5, чл. 76. и 77. и члану 81. став 3. овог закона.

За прекршаје из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном у износу од 20.000 динара одговорно лице код поштанског оператора.

Новчаном казном у износу од 20.000 динара казниће се за прекршај поштиљалац ако преда поштанском оператору поштанску поштиљку чија је садржина забрањена (члан 42. став 1.).

ХИИ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 102.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од годину дана од ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети до ступања на снагу овог закона примењиваће се до доношења подзаконских аката у складу са овим законом, осим у делу у којем су у супротности са овим законом.

Члан 103.

Дозволе издате до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издате.

Члан 104.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са прописима по којима су започети.

Члан 105.

Одредбе члана 24. овог закона примењују се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Одредбе члана 36. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 106.

Члан 18. став 2. овог закона примењује се и након приступања Републике Србије Европској унији, до доношење одлуке из члана 61. став 1. овог закона.

Чл. 61 - 62. овог закона примењују се по истеку 5 година од дана приступања Републике Србије Европској унији, осим одредбе из члана 61. став 2. овог закона која се примењује по истеку 3 године од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 107.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19).

Ступање на снагу

Члан 108.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.